

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU
PROGRAMA JAVNIH POTREBA
U ZDRAVSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE ZA 2013. GODINU**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, ožujka 2014.

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU
PROGRAMA JAVNIH POTREBA
U ZDRAVSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2013. GODINU**

Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici održanoj 11. prosinca 2012. godine donijela Program javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu te njegove izmjene i dopune na sjednicama 4. travnja 2013. godine i 27. studenog 2013. godine ("Županijski glasnik" broj 12/12., 4/13. i 13/13.).

Programom su utvrđene javne potrebe u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini s ukupno utvrđenim potrebnim sredstvima, korisnicima i načinom rasporeda sredstava.

Za provedbu Programa osigurano je ukupno 29.973.156,73 kuna, za decentralizirane funkcije u zdravstvu osigurano je ukupno 20.575.571,00 kuna, za druge programe i projekte iz izvornih sredstava Proračuna Županije osigurano je 4.990.262,50 kuna, iz sredstava dobiti zdravstvenih ustanova čiji je osnivač Županija osigurano je 300.000,00 kuna, iznos od 3.987.722,33 kuna je od sredstava osiguranih iz koncesijske naknade za djelatnost primarne zdravstvene zaštite, a od Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost osigurano je 119.600,90 kuna.

a) Sredstva za decentralizirane funkcije u zdravstvu

Temeljem članka 45.a stavak 2. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine" broj 117/93., 69/97., 33/00., 73/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07., 73/08. i 25/12.) utvrđeno je da se prihodi za decentralizirane funkcije u zdravstvu ostvaruju po stopi od 3,2% iz dodatnog udjela u porezu na dohodak, a razlika u odnosu na ukupno potrebna bilancirana sredstva ostvaruje se iz Državnog proračuna - pomoći izravnjanja.

Vlada Republike Hrvatske je donijela 28. veljače 2013. godine Odluku o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2013. godini te njezine izmjene i dopune 4. listopada 2013. godine ("Narodne novine" broj 29/13. i 123/13.) temeljem koje je Osječko-baranjskoj županiji raspoređen iznos od 20.575.571,00 kuna za ustanove čiji je osnivač Županija i Opću županijsku bolnicu Našice.

Slijedom toga, a temeljem točke III. navedene Odluke Skupština Osječko-baranjske županije je na sjednici 4. travnja 2013. godine donijela Odluku o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija i Općoj županijskoj bolnici Našice u 2013. godini, te na sjednicama 27. studenog 2013. godine i 18. prosinca 2013. godine njezine izmjene i dopune ("Županijski glasnik" broj 4/13., 13/13. i 15/13.).

Prema ovoj Odluci raspoređena su sredstva zdravstvenim ustanovama, kako slijedi:

Rbr.	Zdravstvena ustanova	Plan 2013.	Realizacija 2013.	Nerealizirano	% realizacije
1.	Dom zdravlja Osijek	4.608.825,00	4.519.508,76	89.316,24	98,06%
2.	Dom zdravlja Đakovo	2.651.051,00	2.644.444,99	6.606,01	99,75%
3.	Dom zdravlja Valpovo	1.903.823,00	1.626.149,45	277.673,55	85,41%
4.	Dom zdravlja Donji Miholjac	628.977,00	628.577,00	400,00	99,94%
5.	Dom zdravlja Našice	679.270,00	679.198,92	71,08	99,99%

6.	Dom zdravlja Beli Manastir	2.569.539,00	2.567.035,80	2.503,20	99,93%
7.	Opća županijska bolnica Našice	3.158.200,00	3.155.555,48	2.644,52	99,92%
8.	Zavod za hitnu medicinu OBŽ	2.745.265,00	2.745.264,88	0,12	99,99%
9.	Zavod za javno zdravstvo OBŽ	1.325.691,00	1.319.251,80	6.439,20	99,51%
10.	Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora "SUVAG" Osijek	304.930,00	302.184,93	2.745,07	99,10%
SVEUKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA		20.575.571,00	20.187.172,01	388.398,99	98,11%

Za tekuće i investicijsko održavanje prostora, opreme, vozila i informatičke opreme planirano je sveukupno 5.347.499,00 kuna, a utrošeno je 5.247.898,99 kuna, dakle nerealizirano je 99.600,01 kuna.

Za kapitalna ulaganja u prostor, opremu, vozila i informatičku opremu planirano je ukupno 15.228.072,00 kuna, a utrošeno 14.939.273,02 kuna, nerealizirano je 288.798,98 kuna. Nerealizirana sredstva su uglavnom posljedica postignutih nižih cijena u postupku javne nabave od planiranih. Dom zdravlja Valpovo nije uspio utrošiti planirana sredstva, jer je postupak javne nabave RTG uređaja, odnosno žalba više od dva mjeseca bila na razmatranju Državne komisije, te s obzirom na vrijeme donošenja Rješenja Državne komisije o odbijanju žalbe Dom zdravlja nije zbog kratkoće vremena stigao prenamijeniti sredstva.

Može se zaključiti da su izvršene sve nabave planirane Odlukom o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija u 2013. godini.

b) Projekti civilnih udruga iz područja zdravstva

Za projekte civilnih udruga iz područja zdravstva prema Programu javnih potreba u 2013. godini planirano je 124.000,00 kuna (u temeljnom Programu 200.000,00 kuna).

Prema Programu financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u 2013. godini koji je Župan donio 16. travnja 2013. godine, za projekte iz područja zdravstva sredstva su osigurana sljedećim udrugama:

Rb.r.	NAZIV UDRUGE / IZVRŠITELJ PROGRAMA	ODOBRENI IZNOS ZA 2013.	IZVRŠENJE 2013.	NAZIV PROJEKTA / PROGRAMA (kratki opis)
1.	Centar za edukaciju i informiranje potrošača, Bilje	1.000,00	1.000,00	Autobus nade za korisnike zdravstvenog sustava
2.	Društvo multiple skleroze Osječko-baranjske županije, Osijek	3.000,00	0,00	Provođenje osnovne djelatnosti kroz programske aktivnosti, s ciljem poboljšanja zdravlja i društvenog statusa članova Društva multipleskleroze OBŽ
3.	Društvo osoba s invaliditetom "Baranjsko Srce", Beli Manastir	3.000,00	3.000,00	Prevenција - uspješno liječenje

4.	Gradska liga protiv raka, Osijek	10.000,00	10.000,00	Znanjem protiv raka
5.	Građanska prevencija "Osječka škola", Osijek	1.000,00	1.000,00	2013. godina prevencije ovisnosti
6.	Hrvatska liga protiv reumatizma, Klub reuma Našice, Ogranak OBŽ	2.000,00	2.000,00	Nastavak rada ostvarenih projekata
7.	Hrvatsko katoličko društvo med. sestara i tehničara, Osijek	2.000,00	2.000,00	"Prevencija malignih oboljenja, i edukacija kroničnih bolesnika"
8.	Invalidsko društvo ILCO, Osijek	2.000,00	2.000,00	Resocijalizacija osoba operiranih od raka debelog crijeva
9.	Izviđački klub Javor, Osijek	3.000,00	3.000,00	Šuma je izvor života
10.	Karate klub "Hvidra Osijek"	2.000,00	2.000,00	"Handikarate - više od sporta"
11.	Kinološko društvo "Belišće"	3.000,00	3.000,00	Revija "Dijete i pas"
12.	Klub laringektomiranih osoba, Osijek	3.000,00	3.000,00	Život nakon laringektomije V
13.	Klub liječenih alkoholičara "Osijek", Osijek	2.000,00	2.000,00	Ostani trijezan i neovisan
14.	Klub liječenih alkoholičara (KLA) "Tvrdča", Osijek	2.000,00	2.000,00	Alkoholizam kod mladih 2013.
15.	Klub liječenih žena na dojci MAMMAE, Osijek	10.000,00	10.000,00	"Jesen u MAMMAE klubu"
16.	Klub pustolovnih sportova BARABER EXTREME TEAM, Belišće	3.000,00	3.000,00	Organizacija međunarodne pustolovne utrke Baraber adventure race 2013.
17.	Konjički klub "Život i nada"	2.000,00	2.000,00	"Mi to možemo"
18.	Matica umirovljenika hrvatske, Udruga Osijek	3.000,00	3.000,00	Iglice i lancete za kontrolu šećera
19.	Optimalnom težinom do zdravlja "Vaga", Osijek	2.000,00	2.000,00	Želimo znati više
20.	Osječka udruga studenata medicine "Stud MEOS", Osijek	3.000,00	0,00	Edukacija higijene u predškolskom odgoju
21.	Palia - Centar za palijativnu skrb Savonije i Baranje, Osijek	2.000,00	0,00	"Pomagati treba znati"
22.	Sportsko društvo gluhih "Belišće", Belišće	2.000,00	0,00	Uključivanje članova u program "Sport za sve"
23.	Udruga "Spiritus OS", Osijek	2.000,00	2.000,00	Andeo u kući
24.	Udruga 100%-tnih HRVI I. skupine	10.000,00	10.000,00	11. zdravstveno-savjetodavni simpozij
25.	Udruga Alerga, udruga osoba s alergijama i problemima disanja, Beli Manastir	2.000,00	2.000,00	Dječje radionice udruge "Alerga"
26.	Udruga branitelja "Slavonija", Osijek	3.000,00	3.000,00	Toksikološki rizici alkohola
27.	Udruga cerebrovaskularnih bolesnika OBŽ, Osijek	3.000,00	3.000,00	Prevencija moždanog udara "Cerebro"
28.	Udruga eko humus, Osijek	2.000,00	2.000,00	Prerada i iskoristivost ekološkog otpada u praksi
29.	Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata, Temeljni ogranak "Sveti Rok", Osijek	4.000,00	4.000,00	"Dragovoljci u zajednici"

30.	Udruga Libar, Višnjevac	2.000,00	2.000,00	Edukacijom protiv tablete
31.	Udruga Matice umirovljenika "Satnica" iz Satnice Valpovačke	3.000,00	3.000,00	Zdravo i aktivno starenje
32.	Udruga mladih osoba s dijabetesom i drugim poremećajima u metabolizmu TIP 1, Osijek	3.000,00	0,00	Samokontrolom do bolje budućnosti - važnost
33.	Udruga roditelja djece s posebnim potrebama "Baranjski leptirici", Beli Manastir	3.000,00	3.000,00	Terapijsko jahanje
34.	Udruga za pomoć osobama s invaliditetom "Duga" Općine Semeljci	3.000,00	3.000,00	4. Dugine igre
35.	Udruga za zaštitu okoliša i ruralne baštine "Tuljan", Osijek	3.000,00	3.000,00	Živjeti bez ambrozije
36.	Udruga za zaštitu prirode i okoliša "Zeleni Osijek", Osijek	2.000,00	2.000,00	Zeleni telefon 2013.
37.	Udruga zdravo trčanje, Osijek	2.000,00	2.000,00	Liga zdravo trčanje
38.	Udruga žena protiv raka "Roseta", Đakovo	3.000,00	3.000,00	Održavanje predavanja i radionica s ciljem ranog otkrivanja raka dojke
39.	Udruženje Baranja, Bilje	2.000,00	2.000,00	Ne spaljujmo - kompostirajmo
40.	Udruženje stanara Grada Osijeka, Osijek	1.000,00	1.000,00	Male promjene u ponašanju - velike uštede
41.	Uduga izviđača "Slavonski hrast", Osijek	3.000,00	3.000,00	Mogu i više - 2013
42.	Uduga liječenih alkoholičara Valpovštine, Valpovo	2.000,00	2.000,00	Alkoholizam u obitelji
UKUPNO:		124.000,00	111.000,00	

Sredstva je povuklo 38 udruga za realizaciju svojih programa. Društvo multiple skleroze Osječko-baranjske županije, Osijek, Osječka udruga studenata medicine "Stud MEOS", Osijek, Palia - Centar za palijativnu skrb Slavonije i Baranje, Osijek, Sportsko društvo gluhih "Belišće" i Udruga mladih osoba s dijabetesom i drugim poremećajima u metabolizmu TIP 1, Osijek nisu povukle odobrena sredstva.

c) **Financiranje/sufinanciranje programa i projekata iz područja zdravstva**

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2013. godinu planirano je 50.000,00 kuna za financiranje/sufinanciranje programa i projekata iz zdravstva, različitih skupova - kongresa, konferencija i slično. Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati različitim pravnim subjektima temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Slijedom toga, Župan je:

- 23. siječnja 2013. godine odobrio sredstva Klubu roditelja nedonoščadi "Palčiči" iz Zagreba u iznosu od 2.000,00 kuna, za tiskanje promotivnih materijala potrebnih za provođenje akcija tijekom godine na području Osječko-baranjske županije,

- 31. siječnja 2013. godine odobrio sredstva Klubu liječenih alkoholičara Retfala iz Osijeka u iznosu od 1.000,00 kuna, za održavanje predavanja na temu štetnosti alkohola i promoviranja duševnog zdravlja,
- 27. ožujka 2013. godine odobrio sredstva Udruzi "Veliko srce malom srcu" iz Zagreba, u iznosu od 4.000,00 kuna, za tradicionalno godišnje druženje članova udruge "Veliko srce malom srcu" Orlov put,
- 27. ožujka 2013. godine odobrio sredstva Ligi protiv raka Našice u iznosu od 2.000,00 kuna, za provođenje "Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke",
- 27. ožujka 2013. godine odobrio sredstva Palia - centru za palijativnu skrb Slavonije i Baranje iz Osijeka u iznosu od 1.000,00 kuna, za provođenje plana edukacije za volontere,
- 10. travnja 2013. godine odobrio sredstva Udruzi liječenih alkoholičara iz Našica u iznosu od 2.000,00 kuna, za održavanje Izborne skupštine,
- 17. travnja 2013. godine odobrio sredstva Ligi protiv raka Đurđenovac u iznosu od 2.000,00 kuna, za edukacijska predavanja i pomoć članovima udruge,
- 16. svibnja 2013. godine odobrio sredstva Urološko-nefrološkoj udruzi Osijek iz Osijeka u iznosu od 5.000,00 kuna za tiskanje konačnog programa i knjižice sažetaka za potrebe oglašavanja 10. osječkih uroloških i 3. osječkih nefroloških dana,
- 11. lipnja 2013. godine odobrio sredstva Valpovačkom poduzetničkom centru iz Valpova u iznosu od 3.000,00 kuna, za sufinanciranje projekta "Talasoterapije" u odmaralištu u Velom Lošinju za djecu s kroničnim respiratornim bolestima, alergijskim bolestima te kožnim alergijskim bolestima i psorijazom,
- 19. lipnja 2013. godine odobrio sredstva Klubu utrka ubrzanja na 402 metra iz Osijeka u iznosu od 2.000,00 kuna, za sufinanciranje humanitarnog koncerta - partya "Za malu Mašu",
- 19. srpnja 2013. godine odobrio sredstva Udruzi Nutricionizam Balans iz Osijeka u iznosu od 5.000,00 kuna, za održavanje 1. Međunarodnog kongresa nutricionista, koji se održao u Osijeku 9. - 10. studenog 2013. godine,
- 19. srpnja 2013. godine odobrio sredstva Klubu pustolova Roota iz Sesveta u iznosu od 2.000,00 kuna, za humanitarno putovanje Hrvoja Jurića "Preko Alpa do Nordkampa" u sklopu projekta "Darujmo ružičasti život" kojeg organizira DONNA Hrvatske, koalicija za borbu protiv raka dojke ,
- 11. rujna 2013. godine odobrio sredstva Hrvatskoj udruzi za neurorehabilitaciju i restauracijsku neurologiju iz Osijeka u iznosu od 3.000,00 kuna, za Program stalnog medicinskog usavršavanja I. kategorije na temu "Multipla skleroza jučer, danas, sutra",
- 13. studenog 2013. godine odobrio sredstva Klubu liječenih alkoholičara Osijek u iznosu od 1.000,00 kuna, za akciju "Nula za dar",
- 10. prosinca 2013. godine odobrio sredstva Udruzi za fizioterapiju, prevenciju, promicanje i zaštitu zdravlja Našice u iznosu od 1.500,00 kuna, za rad s djecom s poteškoćama u razvoju,
- 16. prosinca 2013. godine odobrio sredstva Udruzi za borbu protiv ovisnosti - NE ovisnost iz Osijeka u iznosu od 6.500,00 kuna, za financijsku pomoć realizacije programa rehabilitacije u Terapijskoj zajednici i programa postupne resocijalizacije u Stambenoj zajednici,
- 19. prosinca 2013. godine odobrio sredstva Klub roditelja nedonoščadi "Palčići" iz Zagreba u iznosu od 2.000,00 kuna, za podršku i edukaciju roditelja nedonoščadi.

Ostalo je neutrošeno 5.000,00 kuna.

d) Usluge mrtvozorenja

Prema članku 190. stavak 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 150/08., 71/10., 139/10., 22/11., 84/11., 154/11., 12/12., 35/12., 70/12., 144/12. i 82/13.) predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave na prijedlog općinskih odnosno gradskih vijeća imenuje potreban broj doktora medicine, odnosno drugih zdravstvenih radnika koji utvrđuju nastup smrti, vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove.

Prema članku 9. stavak 1. alineja 4. istoga Zakona jedinica područne (regionalne) samouprave osigurava sredstva za organizaciju i rad mrtvozorničke službe.

Temeljem toga Skupština Županije je donijela Rješenje o imenovanju osoba ovlaštenih za utvrđivanje nastupa, vremena i uzroka smrti građana umrlih izvan zdravstvene ustanove ("Županijski glasnik" broj 3/00., 5/04., 2/07., 1/09., 3/10. i 4/11.). Ovim Rješenjem imenovani su mrtvozornici - zdravstveni radnici po područjima bivših općina, odnosno područjima nadležnosti domova zdravlja.

Odlukom o naknadi mrtvozornicima za preglede osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 14/11.) utvrđen je iznos naknade od 105,00 kuna po jednom obavljenom pregledu, te iznos za putne troškove - ako se mrtvozorenje obavlja u mjestu prebivališta mrtvozornika u iznosu od 20,00 kuna, odnosno ako se mrtvozorenje obavlja izvan mjesta prebivališta u iznosu utvrđenom odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini dnevnice za službeno putovanje i visini naknade za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a koji je za 2013. godinu iznosio 2,00 kune po prijednom kilometru.

Za usluge mrtvozorenja u Proračunu Županije za 2013. godinu planirano je 690.000,00 kuna, a utrošeno je 627.469,53 kuna za naknade i troškove prijevoza mrtvozornika, te troškove obdukcija po nalogu mrtvozornika.

U promatranom razdoblju obavljeno je ukupno 2172 mrtvozorenja osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području Županije.

e) Program javnozdravstvenih mjera

Sljedom članka 9. stavak 2. alineja 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da, između ostalog, osigurava sredstva za provođenje javnozdravstvene, epidemiološke i zdravstveno ekološke djelatnosti.

Temeljem toga Osječko-baranjska županija je u proračunu za 2013. godinu planirala sredstva u ukupnom iznosu od 840.000,00 kuna. Programom javnih potreba za 2013. godinu je utvrđeno da su sredstva namijenjena za realizaciju posebnog programa koji će utvrditi Župan Osječko-baranjske županije. Župan je na sjednici 22. ožujka 2013. godine donio Program javnozdravstvenih mjera u zaštiti zdravlja stanovništva Osječko-baranjske županije u 2013. godini. Program je predložio Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije kao stručna ustanova, a Programom je utvrđen da će ga isti i provoditi.

Program je financiran sredstvima Proračuna u sljedećim iznosima:

- medicinska statistika i analiza zdravstvenog stanja stanovništva s 200.000,00 kuna
- zdravstveni nadzor nad higijenskim prilikama s 250.000,00 kuna (obuhvaća i sufinanciranje projekta praćenja izloženosti stanovništva toksikantima)
- socijalno medicinska djelatnost s 390.000,00 kuna

Prema Izvješću o provedbi Programa po dijelovima Programa učinjeno je sljedeće:

- u okviru medicinske statistike i analize zdravstvenog stanja stanovništva prikupljaju se i obrađuju podaci od interesa za Republiku Hrvatsku i za Osječko-baranjsku županiju kao: prijava zaraznih bolesti - registrirano je 1.978 prijava; individualni izvještajni obrasci o bolničkom morbiditetu - analizirano 57.245 obrazaca; liječnički izvještaji o uzroku smrti - prikupljeno i obrađeno je 4.251 izvješće; podaci neophodni za uvid u higijenske prilike u Gradu Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji za praćenje pojave B-hepatitisa, zaraznih bolesti i higijensko-epidemiološko praćenje osoba koje rade s namirnicama, kao i kretanje zagađenja

zraka. Na temelju dostupnih vlastitih baza podataka i podataka Državnog zavoda za statistiku izrađene su publikacije "Podatci o zdravstvenom stanju stanovništva i radu zdravstvene djelatnosti u Osječko-baranjskoj županiji u 2011. godini", "Podatci o zdravstvenom stanju i radu zdravstvene djelatnosti u Osječko-baranjskoj županiji u 2012. godini", "Podatci o zdravstvenom stanju i zdravstvenoj zaštiti pučanstva starije životne dobi u Osječko-baranjskoj županiji u 2012. godini", "Porodaji i pobačaji u Osječko-baranjskoj županiji u 2012. godini", "Izvešće o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Osječko-baranjskoj županiji u 2012. godini", te "Preventivni pregledi u PZZ Osječko-baranjske županije u 2012. godini". Redovito su održavane konzultacije sa zdravstvenim radnicima u vezi sa zdravstveno odgojnim radom, korištenjem novih izvještajnih obrazaca u primarnoj i specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, kao i ostalim pitanjima u vezi sa zdravstvenom statistikom. U razdoblju I.-XII. 2013. godine prikupljena su, kontrolirana, te obrađena godišnja izvješća o radu i pobolu u primarnoj, specijalističko-konzilijarnoj i stacionarnoj zdravstvenoj zaštiti, kao i podaci o organiziranosti, kadrovima i radu ukupnog zdravstva u Osječko-baranjskoj županiji,

- u okviru zdravstvenog nadzora nad higijenskim prilikama prati se onečišćenje vanjske atmosfere na više mjernih područja mjerenjem alergogenog polena u zraku; provodi se epidemiološki nadzor nad zdravstvenom ispravnosti, kakvoći i promjenama kakvoće površinskih, podzemnih, bazenskih, tehnoloških i otpadnih voda; provodi se epidemiološki i sanitarni nadzor nad proizvodnjom i prometom namirnica i predmeta opće uporabe; provodi se epidemiološki nadzor nad higijensko-sanitarnim prilikama kolektivnog stanovanja i boravka; u okviru mjera zaštite čovjekove okoline epidemiološka služba sa službom za dezinfekciju, dezinfekciju, deratizaciju i dezodorizaciju redovito obilazi registrirane deponije smeća; provode se protuepidemijske aktivnosti - zabilježene su tri epidemije koje su pomno obrađene, poduzete su odgovarajuće mjere i u vrlo kratkom roku stišane. Zabilježena su i dva slučaja meningokokne sepse, oboljeli i članovi obitelji epidemiološki i mikrobiološki su obrađeni, te su takve osobe primile odgovarajuću terapiju i zaštitu.

Uz to, u okviru projekta praćenja izloženosti stanovništva toksikantima provedena su ispitivanja uzoraka kose i urina kod 37 osoba s potencijalno visokom i onih (25 osoba) s niskom ekspozicijom arsenu, u uzorcima krvi određivane su koncentracije glutationa - važnog intracelularnog antioksidansa koji igra presudnu ulogu u redoks homeostazi i detoksikacijskim procesima. Rezultati su jasno pokazali oksidativni stres stanica osoba eksponiranih visokim koncentracijama arsena u urinu što je prezentirano na znanstveno - stručnom simpoziju Crotox u Primoštenu. U okviru preliminarnih istraživanja u izabranoj populaciji Eurotski centar za okoliš i zdravlje Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) i Služba za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije provedli su u travnju 2012. godine pilot projekt u Osijeku "Praćenje zdravstveno-ekoloških indikatora provedbe Parmske deklaracije". Na temelju pilot projekta u Osijeku pokrenuta je druga faza projekta kojim je obuhvaćeno 10 osnovnih škola na području Županije (5 ruralnih i 5 urbanih). Prva faza programa provodila se u listopadu, studenom i prosincu 2012. godine i sastojala se od inspeksijskog nadzora i anketiranja standardiziranim anketnim upitnicima SZO u cilju dobivanja osnovnih informacija o utjecajima okolišnih čimbenika na zdravlje školske djece i mogućim rizicima po njihovo zdravlje. Pripremljene su tri vrste anketnih upitnika koje su ispunjavali administratori škole, osoblje i učenici 7. i 8. razreda. Upitnici sadrže dijelove o: izloženosti duhanskom dimu; postojanje, broj i kvaliteta toaleta; postojanje, broj i kvaliteta prostora i opreme za pranje ruku; ventilacija, grijanje, klimatizacija, vlaga i plijesan u učionicama; korištenje kemikalija i eventualni drugi izvori kemijskih opasnosti. Druga faza programa bila je krajem 2013. godine i obuhvaćala je uzorkovanje i analize kemijskih polutanata iz unutarnjeg okoliša u školama.

Tijekom pilot projekta provedeno je:

- mjerenje formaldehida, benzena i dušikovih oksida u šest učionica
- mjerenje CO₂ u šest učionica
- mjerenje vlage i plijesni u 49 prostorija u 3 školske zgrade
- anketirano je 200 učenika,

- u okviru socijalno medicinske djelatnosti: pružana je stručno-metodološka pomoć zdravstvenim radnicima primarne zdravstvene zaštite radi provođenja zdravstveno-prosvjetnih programa; ostvarena je redovita stručna suradnja sa školskom medicinom kod stvaranja programa zdravstvenog odgoja u osnovnim školama; pružana je pomoć učenicima i studentima za pisanje radova iz područja zdravstvenog odgoja, ekologije, prehrane i zdravog načina života; održavana predavanja o higijenskom minimumu za zaposlene u proizvodnji i distribuciji živežnih namirnica; pružana pomoć zdravstvenim radnicima u uporabi Međunarodne klasifikacije bolesti; izrađen određeni broj pamtilica, održan niz predavanja, obilježeni svi značajniji datumi po preporuci Svjetske zdravstvene organizacije, održavana suradnja s različitim civilnim udrugama i institucijama u provedbi određenih projekata.

Program je izvršen u cijelosti. U Proračunu Županije osigurano je 840.000,00 kuna, za gore navedene programe, a dodatno su iz Proračuna Županije financirani s 200.000,00 kuna programi "Rano otkrivanje raka dojke" i "Rano otkrivanje raka debelog crijeva".

f) Sanitarni nadzor namirnica i vode

Člankom 5. stavak 2. i 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da Republika Hrvatska ostvaruje društvenu brigu za zdravlje svojih stanovnika i provođenjem mjera na području zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša mjerama koje stanovništvu osiguravaju zdravstveno ispravnu hranu i vodu za piće, vodu za rekreaciju i ostale vode, predmete opće uporabe, zaštitu od buke, kakvoću zraka kao i mjerama za neškodljivo zbrinjavanje otpadnih tvari, mjerama zaštite zdravlja od štetnog djelovanja kemikalija te za zaštitu od izvora ionizirajućih i neionizirajućih zračenja, a da se ove mjere provode sukladno programu mjera zaštite od štetnih čimbenika okoliša koje donosi ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

Člankom 9. stavak 2. alineja 2. istog Zakona utvrđeno je da jedinica područne (regionalne) samouprave ostvaruje svoja prava, obveze, zadaće i ciljeve na području zdravstvene zaštite tako da, između ostalog, osigurava sredstva za provođenje mjera zdravstvene ekologije i to: ispitivanje hrane i predmeta opće uporabe, ispitivanje vode za piće, ispitivanje štetnih utjecaja onečišćenja zraka na zdravlje ljudi, ispitivanje buke i ispitivanje onečišćenja tla te voda namijenjenih kupanju i rekreaciji od interesa za jedinicu područne (regionalne) samouprave, sukladno programu mjera iz članka 5. stavak 3. tog Zakona.

Ministar zdravlja u 2013. godini nije donio elemente za izradu županijskih programa sustavnog praćenja okoliša i njegovog utjecaja na zdravlje. Kao okvir na temelju kojeg je u suradnji sa Županijskim zavodom za javno zdravstvo i Upravom za sanitarnu inspekciju - Služba županijske sanitarne inspekcije - Odjel za Istočnu Hrvatsku - Odsjek za Osječko-baranjsku županiju sačinjen Program mjera sanitarnog nadzora namirnica i vode na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini, kojeg je na sjednici 22. ožujka 2013. godine donio Župan, korišten je Plan programa monitoringa vode za piće za 2013. godinu koji je prihvatilo Ministarstvo zdravlja na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i uputilo ga županijama i Gradu Zagrebu radi osiguranja potrebnih sredstava za njegovo provođenje, te plan uzorkovanja hrane koji je izradila Sanitarna inspekcija.

Programom je utvrđeno da će ga provoditi u suradnji s Upravom za sanitarnu inspekciju - Služba županijske sanitarne inspekcije - Odjel za Istočnu Hrvatsku - Odsjek za Osječko-baranjsku županiju Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i po potrebi drugi zavodi za javno zdravstvo na području Republike Hrvatske, odnosno druge stručne ustanove i institucije.

Prema izvješću sanitarnih inspektora i Zavoda za javno zdravstvo:

- uzeto je i analizirano je ukupno 1469 uzoraka vode za piće iz javnih vodovoda, od čega je 345 uzoraka bilo neispravno (225 kemijski i 120 mikrobiološki) - u uzorcima uzetim s javnih vodovoda bile su povišene koncentracije željeza, mangana i arsena,
- uzeto je i analizirano 42 uzorka hrane, od toga 11 uzoraka je bilo zdravstveno neispravno (uzorci sladoleda).

Za izvršenje Programa utrošeno je 1.099.883,65 kuna iz Županijskog proračuna. U Proračun je temeljem rješenja sanitarnih inspektora zbog neispravnosti uzoraka od strane osoba koje su dužne brinuti o zdravstvenoj ispravnosti do 31. prosinca 2013. godine uplaćeno 13.100,93 kuna (iz prethodnih godina potražuje se 8.018,83 kune).

g) Sufinanciranje rada Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti

Centar za prevenciju i liječenje bolesti ovisnosti ustrojen je za područje Županije kao posebna organizacijska jedinica Doma zdravlja Osijek i započeo je s radom 3. ožujka 2000. godine.

Od 1. siječnja 2005. godine Centar je preuzet kao organizacijska jedinica Zavoda za javno zdravstvo temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o suzbijanju zlorabe opojnih droga ("Narodne novine" broj 163/03.). Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Zavod je 21. ožujka 2011. godine promijenio naziv Centra u Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti.

U Proračunu Županije za 2013. godinu za program "Borba protiv ovisnosti" planirano je 110.000,00 kuna. Rad Centra iz Proračuna Županije sufinanciran je s 100.000,00 kuna temeljem Rješenja Župana od 22. srpnja 2013. godine. Sredstva su utrošena za nastavak Pilot projekta "Screening-rano otkrivanje rizičnog ponašanja mladeži" na području Grada Osijeka, te na projekt "Mladost zna, može i HOĆE".

Cilj projekta bio je:

- obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti,
- afirmacija mogućnosti, stvaralaštva, kreativnosti, znanja mladih grada Osijeka i Osječko-baranjske županije,
- afirmacija provođenja zdravog, kreativnog, osmišljenog slobodnog vremena mladih,
- afirmacija znanja i znanosti,
- afirmacija zdravog načina življenja.

Poruka skupa bila je afirmacija zdravog načina življenja, demonstracija aktivnosti mladih ljudi u sferi učenja, inovacija, umjetnosti i sl. U Projektu je sudjelovalo 166 izvođača iz raznih škola i udruga.

Osim sredstava Županije, Centar je ostvario i prihode od:

- Ministarstva zdravlja 500.000,00 kuna,
- Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje 752.642,00 kuna i
- Grada Osijeka 5.000,00 kuna.

Ukupni prihodi Centra za 2013. godinu iznosili su 1.251.284,00 kuna, kao i rashodi.

Usluge koje Centar pruža oslobođene su plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

h) Pokroviteljstvo znanstvenih skupova

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu planirano je 30.000,00 kuna. Predviđeno je da će se sredstva isplaćivati temeljem rješenja župana, po podnesenom zahtjevu, kao tekuća donacija.

Slijedom toga, Župan je:

- 19. veljače 2013. godine odobrio sredstva Hrvatskoj udruzi za neurorehabilitaciju i restauracijsku neurologiju iz Osijeka u iznosu od 5.000,00 kuna, za pripremu i organizaciju 4. Hrvatskog Kongresa iz neurehabilitacije i restauracijske neurologije,
- 17. travnja 2013. godine odobrio sredstva Medicinskom fakultetu Osijek u iznosu od 5.000,00 kuna, za troškove organizacije tečaja trajne edukacije pod nazivom "Suvremeni pristup ranom liječenju politraumatiziranog bolesnika",
- 16. svibnja 2013. godine odobrio sredstva Urološko-nefrološkoj udruzi Osijek iz Osijeka u iznosu od 5.000,00 kuna, za troškove najma dvorane za potrebe organizacije 10. osječkih uroloških i 3. osječkih nefroloških dana,
- 23. svibnja 2013. godine odobrio sredstva Hrvatskom liječničkom zboru, Hrvatskom društvu za perinatalnu medicinu u iznosu od 5.000,00 kuna, za troškove održavanja XXVII. Perinatalnih dana "Ante Dražančić" u Osijeku,
- 11. lipnja 2013. godine odobrio sredstva Hrvatskom liječničkom zboru, Podružnici Osijek, Klinici za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata KBC Osijek u iznosu od 5.000,00 kuna, za sufinanciranje Simpozija povodom 85 godina Otorinolaringologije u Osijeku.

Ostalo je neutrošeno 5.000,00 kuna.

i) Pilot projekt - promicanje prava pacijenata

Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata osnovano je Odlukom Skupštine Osječko-baranjske županije 4. travnja 2005. godine prema Zakonu o zaštiti prava pacijenata ("Narodne novine" broj 169/04. i 37/08.). Cilj osnivanja povjerenstva je ostvarivanje i promicanje prava pacijenata na području jedinice područne (regionalne) samouprave. Posljednji saziv Povjerenstva imenovan je na sjednici Skupštine Županije 4. travnja 2013. godine.

U Proračunu Županije za 2013. godinu bilo je planirano 5.000,00 kuna. Međutim, sredstva nisu utrošena, jer nije bilo zahtjeva od strane Povjerenstva.

j) Financijska pomoć zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija

Osječko-baranjska županija je temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 1993. godine osnivač domova zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac i Beli Manastir te Hitne medicinske pomoći (Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije), Zavoda za javno zdravstvo i Poliklinike "SUVAG" i Ljekarni Osijek, Đakovo i Beli Manastir, a donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 10/97.) postala je i osnivačem Doma zdravlja Našice i Opće županijske bolnice Našice. Od svibnja 2013. godine osnivačka prava nad Općom županijskom bolnicom Našice preuzela je Republika Hrvatska temeljem Odluke Skupštine Osječko-baranjske županije i Odluke Vlade Republike Hrvatske.

Prema članku 56. Zakona o zdravstvenoj zaštiti "ako u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane gubitak, taj gubitak pokriva osnivač sukladno Zakonu o ustanovama".

Također je člankom 59. stavak 2. Zakona o ustanovama utvrđeno da "osnivač ustanove solidarno i neograničeno odgovara za njene obveze", a člankom 57. stavak 3. određeno je da "osnivač ustanove može odlučiti da dobit ustanove upotrijebi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač".

Slijedom toga, u Proračunu Osječko-baranjske županije za 2013. godinu kroz projekt "Pomoć zdravstvenim ustanovama" planirano je 4.475.984,83 kune. U okviru toga iznosa ljekarne Osijek, Đakovo i Beli Manastir temeljem Rješenja Župana od 7. studenog 2013. godine iz sredstava dobiti po završnom računu za 2012. godinu uplatile su na IBAN Županije 300.000,00 kuna. Uz to su korištena sredstva koncesijske naknade u iznosu 2.567.722,33 kuna i izvorna sredstva Proračuna Županije u iznosu od 1.608.262,50 kuna.

Sredstva su isplaćena domovima zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac, Našice i Beli Manastir za obavljanje i razvoj zdravstvene djelatnosti ustanove temeljem rješenja Župana od:

- 29. ožujka 2013. godine u iznosu od 264.510,92 kuna
- 10. listopada 2013. godine u iznosu od 621.222,92 kuna
- 7. studenog 2013. godine u iznosu od 485.850,19 kuna
- 20. prosinca 2013. godine u iznosu od 120.393,72 kuna.

Sredstva su isplaćena domovima zdravlja u iznosu razlike zakupnine koju su ostvarivali od zakupaca jedinica zakupa (1.250,00 kuna × broj zakupaca) prije dodjele koncesije za obavljanje djelatnosti i zakupnine koju Županija plaća domovima zdravlja za koncesionare koji djelatnost obavljaju u prostorima doma zdravlja (bez PDV-a), a koja se obračunava sukladno potpisanim ugovorima Županije i svakog doma zdravlja i određena je u visini početnog iznosa zakupnine određenog za poslovne prostore odlukom jedinice lokalne samouprave na čijem prostoru se poslovni prostor nalazi, odnosno sukladno posebnom Pravilniku Županije ako jedinica lokalne samouprave nema takvu odluku. Pomoć se isplaćivala kako domovi zdravlja ne bi zbog smanjene zakupnine došli u težu financijsku situaciju.

Zavodu za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije za obavljanje zdravstvene djelatnosti dodijeljeno je temeljem rješenja Župana od 5. ožujka 2013. godine iznos od 250.000,00 kuna.

Uz to, Domu zdravlja Donji Miholjac Rješenjem Župana od 27. rujna 2013. godine dodijeljena je financijska pomoć u iznosu od 500.000,00 kuna u svrhu povrata kredita podignutog u Hypo Alpe Adria Bank d.d. Zagreb 2008. godine.

Nadalje, Rješenjem Župana od 18. prosinca 2013. godine dodijeljena je financijska pomoć u iznosu od 1.109.982,56 kuna za financiranje troškova specijalističkog usavršavanja doktora medicine i dentalne medicine zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija u 2013. godini, a u dijelu koji im specijalističko usavršavanje nije financirao HZZO, i to:

- Domu zdravlja Osijek iznos od 317.637,22 kune
- Domu zdravlja Beli Manastir iznos od 80.944,19 kuna
- Domu zdravlja Đakovo iznos od 227.389,97 kuna
- Domu zdravlja Donji Miholjac iznos od 60.952,00 kuna
- Domu zdravlja Valpovo iznos od 25.250,00 kuna
- Poliklinici "SUVAG" iznos od 49.947,18 kuna i
- Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije iznos od 347.862,00 kuna.

Dom zdravlja Valpovo je 22. siječnja 2013. godine uplatio u Proračun Županije iznos od 12.691,00 kuna, jer su sredstva uplaćena za specijalističko usavršavanje ostala neutrošena, odnosno HZZO im je naknadno priznao trošak postdiplomskog ispita u okviru specijalizacije (12.000,00 kuna), a 691,00 kuna ostala je neutrošena, jer doktorica na specijalističkom usavršavanju nije išla na put u Zagreb u prosincu 2013. godine kako je bilo planirano.

Nadalje, Zavodu za javno zdravstvo temeljem Rješenja Župana od 24. prosinca 2013. godine dodijeljeno je 454.776,52 kune za usluge tekućeg i investicijskog održavanja i za obnavljanje i produžavanje akreditacije za obavljanje djelatnosti Službe za zdravstvenu ekologiju koja se ne ugovara s HZZO-om.

Dakle, ostalo je neutrošeno 669.248,00 kuna.

k) Dom zdravlja Osijek - sanacija spremnika lož ulja u zdravstvenim stanicama

U Zdravstvenoj stanici Tenja Doma zdravlja Osijek dana 5. travnja 2013. godine došlo je do izlivanja nafte iz napuštenog spremnika za naftu. Do onečišćenja tla, oko otvorenog napuštenog spremnika na površini cca 25 m² došlo je uslijed vjerojatnog otuđenja oduška od strane nepoznatog počinitelja što je dovelo do ulijevanja oborinskih i podzemnih voda u spremnik, te izlivanja vode oko otvora spremnika, zajedno s talogom nafte s dna spremnika.

14. listopada 2013. godine sklopljen je Ugovor između Županije i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti o neposrednom sudjelovanju Fonda u sufinanciranju troškova usluge sanacije onečišćenog tla te za troškove prevencije mogućeg onečišćenja na sedam lokacija zdravstvenih stanica na području Doma zdravlja Osijek. Fond je sudjelovao u sufinanciranju troškova usluge sanacije tla na lokaciji Zdravstvene stanice Tenja u visini 40% ukupnih troškova, odnosno u visini od 119.600,90 kuna. Za drugih sedam lokacija ugovoreno je sufinanciranje od 98.600,00 kuna. Sredstva će biti isplaćena tijekom 2014. godine, odnosno po završetku radova (najkasnije do 31. ožujka 2014. godine).

l) Poduzimanje mjera i aktivnosti u cilju suzbijanja ambrozije

Za projekt "Borbe protiv ambrozije" u 2013. godini u Proračunu Županije planirana su sredstva u iznosu od 10.000,00 kuna.

Slijedom toga, Udruzi za zaštitu okoliša i ruralne baštine "Tuljan" dodijeljena su sredstva temeljem rješenja Župana:

- 10. svibnja 2013. godine u iznosu od 2.000,00 kuna za održavanje Milenijske akcije i
- 11. rujna 2013. godine u iznosu od 2.000,00 kuna za akcije suzbijanja ambrozije.

Temeljem Rješenja Župana od 2. rujna 2013. godine sredstava su dodijeljena i Udruzi za očuvanje i zaštitu okoliša "EKO GRUPA" Bizovac u iznosu od 3.000,00 kuna, za sufinanciranje kupovine alata i opreme za uništavanje ambrozije.

Dakle, ostalo je neutrošeno 3.000,00 kuna.

m) Medicinski fakultet Osijek - sufinanciranje znanstvenih i drugih projekata

Programom je planirano 30.000,00 kuna za sufinanciranje znanstvenih i drugih projekata.

Temeljem Rješenja Župana od 1. ožujka 2013. godine Medicinskom fakultetu Osijek, kao tekuća donacija za financiranje manifestacije "Tjedan mozga", dodijeljen je iznos od 5.000,00 kuna. Kampanja se provodi u Hrvatskoj u mjesecu ožujku, a 2013. godine održana je od 11. do 15. ožujka dvanaesti puta. Medicinski fakultet Osijek i njegova studentska Sekcija za neuroznanost SENZOS glavni su organizator "Tjedna mozga" za Grad Osijek.

Uz to, temeljem Rješenja Župana od 2. rujna 2013. godine Medicinskom fakultetu Osijek dodijeljen je iznos od 5.000,00 kuna za troškove organizacije međunarodne znanstvene konferencije pod nazivom "Mogućnost znanstvenog istraživanja u procesu mentorstva u sestrinstvu: povećanje učinkovitosti mentorstva kroz obrazovanje".

Ostalo je neutrošeno 20.000,00 kuna.

n) Udruga "PROMO-VITA" - pomoć savjetovalištu za psihosocijalnu pomoć

Temeljem Programa planirano je 10.000,00 kuna namijenjenih Psihorehabilitacijskom centru za djecu i mlade - "PROMO-VITA" iz Osijeka za pomoć u radu savjetovalištu za psihosocijalnu pomoć djeci i mladeži s različitim poteškoćama i poremećajima u ponašanju. Župan je 16. prosinca 2013. godine donio Rješenje temeljem kojeg su sredstva doznačena Udruzi "PROMO-VITA" iz Osijeka.

U sklopu rada Udruge posebna pažnja želi se posvetiti zdravlju i edukaciji djece i mladeži. Osnivanjem Savjetovališta za djecu i mlade pruža se mogućnost sveobuhvatnog psihosocijalnog tretmana za djecu i mlade s različitim poteškoćama i poremećajima u ponašanju nakon proživljenih psihotrauma, negativnih iskustava, nasilja i zlostavljanja.

o) Sufinanciranje programa "Rano otkrivanje raka dojke"

Za provedbu ovog Nacionalnog programa planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 22. srpnja 2013. godine.

U 2013. godini nastavljena je provedba Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke u Osječko-baranjskoj županiji koja obuhvaća pozivanje žena u dobi od 50 - 69 godina na mamografske preglede (u mamografskim jedinicama u KBC Osijek, Općoj županijskoj bolnici Našice, domovima zdravlja Osijek, Beli Manastir i Đakovo), prikupljanje, unos i obradu nalaza i anketnih upitnika, te praćenje ishoda nalaza koji su bili suspektni. Provedbom programa, metodom mamografskog probira, u ciklusima od dvije godine obuhvaća se ukupno 52.000 žena u Osječko-baranjskoj županiji, odnosno 26.000 žena godišnje. U tijeku je 3. ciklus u kojem se pozivaju žene koje su pregledane u 2. ciklusu, kao i žene novih godišta koje ulaze u dobnu skupinu 50-69 godina, kao i one koje se nisu odazvale u 2. ciklusu.

Od početka provedbe Nacionalnog programa (listopad 2006. godine) pa do konca 2012. godine na mamografski pregled je pozvano 112.468 žena (52.681 žena u prvom, 44.280 žena u drugom i 12.792 žena u trećem ciklusu koji je započeo tek u drugoj polovici 2012. godine). U 2013. godini pozvano je 18.417 žena, a odazvalo se 8.980 žena (49,2%). Od početka Nacionalnog programa pa do kraja 2013. godine otkriveno je 226 žena oboljelih od raka dojke, od kojih je 171 verificirano i histološki, a za ostale je histološka dijagnoza u tijeku. Od histološki verificiranih dijagnoza njih 92 je u početnoj fazi (53,8%), 34 s lokalno uznapredovalim tumorom (19,7%), a kod 41 žene je otkriveno s regionalnim metastazama (24,0%). Kod 4 žene nije utvrđen stupanj proširenosti. Zaprimitelno je i pripremljeno za statističku obradu oko 1.700 anketa, od kraja 2012. godine mamografske jedinice upisuju upitnike i nalaze u kompjutor pa se broj nalaza u papirnatom obliku značajno smanjio. Na besplatni telefon bilo je više od 6.000 poziva.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje od rujna 2009. godinu više ne financira namjenski program ranog otkrivanja raka dojke već se ti poslovi obavljaju u okviru poslova javnozdravstvenog tima u sastavu liječnik specijalist i viša medicinska sestra. Navedeni broj djelatnika nije dovoljan, već je neophodno sudjelovanje informatičara, operatera i statističara za unos i obradu navedene količine podataka.

Tijekom 2013. godine na mamografske preglede pozivane su žene rođene od 1943. - 1962. godine. Odaziv na mamografske preglede u 2013. godini po mamografskim jedinicama u Osječko-baranjskoj županiji bio je sljedeći:

mamo jedinica	pozvano	odaziv	%	sumnjivih	%
DZ B.Manastir	792	380	48,0	1	0,3
DZ Đakovo	2.367	1.178	49,8	4	0,4
DZ Osijek	9.521	4.459	48,2	10	0,2
KBC Osijek	3.393	1.740	51,3	2	0,1
OŽB Našice	2.344	1.223	52,2	0	0,0
ukupno	18.417	8.980	49,2	17	0,2

p) Sufinanciranje programa "Rano otkrivanje raka debelog crijeva"

Za provedbu ovog Nacionalnog programa planirana su sredstva u iznosu od 100.000,00 kuna. Sredstva su dodijeljena Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije temeljem Rješenja Župana od 22. srpnja 2013. godine.

Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije zadužen je za koordinaciju provedbe Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva u Osječko-baranjskoj županiji. Program je započeo u prosincu 2007. godine. Ovim Programom planirano je da će se obuhvatiti oko 115.851 osoba u dobi od 50 do 74 godine života. Od početka programa (u prvom ciklusu) do sredine 2013. godine poslano je 96.466 poziva (rođeni od 1933. do 1957. godine) s testovima na nevidljivo krvarenje u stolici. Pristiglo je 19.600 testova, a 1.657 osoba je pozvano na kolonoskopski pregled u Klinički bolnički centar Osijek. U listopadu 2013. godini započeo je drugi ciklus slanja pozivnih pisama na testiranje osobama rođenim 1939., 1940., 1941., 1942., 1943., 1944., 1961., 1962. i 1963. godine. Ukupno je poslano 33.484 pozivnih pisama. Pristiglo je 6.079 pristanaka na testiranje, te je isti broj testova poslan na kućne adrese osoba koje su pristale na testiranje. U drugom ciklusu je do kraja 2013. godine analizirano 3.912 testova, od kojih je 3.727 bilo negativnih, 173 pozitivnih na nevidljivo krvarenje u stolici, te 12 krivo napravljenih. Na kolonoskopiju su upućene 23 osobe.

Rak debelog crijeva je u Hrvatskoj drugi najčešći oblik raka osoba u oba spola; u žena iza raka dojke, a u muškaraca iza raka pluća. 2011. godine registrirano je 200 novooboljelih osoba u Županiji, a 2012. godine od te bolesti umrlo je na području Županije 130 osoba. Iz godine u godinu registira se sve već broj novooboljelih i umrlih osoba. Otkrivanje tumora u ranom stadiju omogućava visoku stopu potpunog izlječenja.

Prema Ugovoru Zavoda za javno zdravstvo i HZZO-a, HZZO financira provođenje Programa sredstvima iz glavarine, odnosno mjesečnim plaćanjem timova javnog zdravstva. Zbog obima posla, te znatnih materijalnih izdvajanja za provedbu Programa, nužno je sufinanciranje.

q) Ostali projekti promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2013. godinu planirano je 20.000,00 kuna za ostale projekte promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti.

Sredstva nisu utrošena, jer nije bilo zahtjeva.

r) Provedba Nacionalnog programa za Rome

Za provedbu Nacionalnog programa za Rome planirana su sredstva u iznosu od 20.000,00 kuna.

Rješenjem Župana od 10. prosinca 2013. godine sredstva su dodijeljena Udruzi Roma grada Belog Manastira u iznosu od 5.000,00 kuna, za dodjelu prigodnih paketića djeci povodom blagdana.

Ostalo je neutrošeno 15.000,00 kuna.

s) Unaprjeđenje položaja djece pripadnika romske nacionalne manjine

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu planirano je 30.000,00 kuna.

Rješenjem Župana od 28. listopada 2013. godine sredstva su dodijeljena Udruzi Baranjskih Roma Belog Manastira u iznosu od 7.000,00 kuna, za opremanje igraonice i edukacijske radionice za djecu.

Ostalo je neutrošeno 23.000,00 kuna.

t) Klub roditelja nedonoščadi "Palčić" - sufinanciranje UZV za abdomen i glavu KBC-u Osijek - Klinici za pedijatriju

Temeljem Programa planirano je 5.000,00 kuna namijenjenih Klubu roditelja nedonoščadi "Palčić" za pomoć u sufinanciranju UZV-a za abdomen i glavu KBC-u Osijek, Klinici za pedijatriju. Župan je 23. siječnja 2013. godine donio Rješenje temeljem kojeg su sredstva doznačena Klubu roditelja nedonoščadi "Palčić".

u) Kvaliteta života osoba s invaliditetom i djece s poteškoćama u razvoju

Prema Programu javnih potreba u zdravstvu za 2013. godinu planirano je 78.000,00 kuna za projekt "Kvalitete života osoba s invaliditetom i djece s poteškoćama u razvoju".

Slijedom toga, Župan je:

- 23. siječnja 2013. godine odobrio sredstva M.H. iz Dalja (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb) u iznosu od 2.000,00 kuna, za troškove prijevoza djeteta s poteškoćama u razvoju u školu "Ivan Štark" u Osijeku,
- 1. ožujka 2013. godine odobrio sredstva Udruzi oboljelih branitelja Istočne Slavonije iz Osijeka u iznosu od 5.000,00 kuna, za kupnju ortopedskog pomagala (proteze) ratnom vojnom invalidu,
- 27. ožujka 2013. godine odobrio sredstva Udruzi roditelja djece s posebnim potrebama "Baranjski leptirići" iz Belog Manastira u iznosu od 2.000,00 kuna, za provođenje programa "Pomoći sebi i drugima",
- 31. svibnja 2013. godine odobrio sredstva Društvu osoba s invaliditetom "Baranjsko srce" iz Belog Manastira u iznosu od 4.000,00 kuna, za troškove prijevoza člana udruge N.R. (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb) na rehabilitaciju u Rovinj,
- 26. srpnja 2013. godine odobrio sredstva Udruzi oboljelih branitelja Istočne Slavonije iz Osijeka u iznosu od 3.000,00 kuna, za troškove liječenja S.J. (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb),
- 22. kolovoza 2013. godine odobrio sredstva Udruzi gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije u iznosu od 5.000,00 kuna, za troškove preuređenja prostorija i poboljšanja kvalitete rada Udruge,
- 2. rujna 2013. godine odobrio sredstva Savezu za sport i sportsku rekreaciju osoba s invaliditetom Osijek - "SPORIN", u iznosu od 3.000,00 kuna, za troškove organizacije prezentacije invalidskih športova na "Tjednu sporta i sportske rekreacije osoba s invaliditetom Osijek 2013.",
- 2. rujna 2013. godine odobrio sredstva S.B. iz Brezika Našičkog (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb) u iznosu od 1.200,00 kuna, za sufinanciranje kupovine slušnog pomagala za sina P.B.,
- 9. listopada 2013. godine odobrio sredstva Regionalnom savezu udruga invalida iz Belišća u iznosu od 3.000,00 kuna, za provođenje programa rada Udruge,
- 9. listopada 2013. godine odobrio sredstva M.S. iz Hrastina (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb) u iznosu od 5.000,00 kuna, za kupovinu invalidskih kolica djetetu oboljelom od teškog oblika cerebralne paralize,
- 31. listopada 2013. godine odobrio sredstva Udruzi paraplegičara i tetraplegičara Osječko-baranjske županije u iznosu od 2.000,00 kuna, za provedbu projekta "Kako nas vidite",
- 13. studenoga 2013. godine odobrio sredstva Glasu čovječnosti - Udruzi za potporu osoba s invalidnošću i hendikepom Osječko-baranjske županije u iznosu od 1.000,00 kuna, za organiziranje tribine pod nazivom: Prava i obveze osoba s invaliditetom na temelju važećih odredbi Zakona o socijalnoj skrbi i Zakona o mirovinskom osiguranju,
- 19. prosinca 2013. godine odobrio sredstva Ž.K. iz Đurđanaca (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb) u iznosu od 2.200,00 kuna, za troškove školovanja,
- 24. prosinca 2013. godine odobrio sredstva Regionalnom savezu udruga invalida iz Belišća u iznosu od 10.000,00 kuna, za uređenje i opremanje prostorija,

- 30. prosinca 2013. godine odobrio sredstva T.S. iz Breznice Našičke (osobni podaci u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb) u iznosu od 5.000,00 kuna, za kupovinu prijenosnog kisika.

Dakle, ostalo je neutrošeno 24.600,00 kuna.

v) Palijativna skrb

Palijativna skrb je pristup, kojim se bolesnicima suočenim sa smrtnom bolešću i njihovim obiteljima unapređuje kvaliteta života, kroz sprječavanje i olakšavanje simptoma, te kroz olakšavanje ostalih psihičkih, psihosocijalnih i duhovnih problema.

Dom zdravlja Osijek uputio je zamolbu za pomoć u radu ambulante za palijativnu skrb. Ambulanta je počela s radom 1. travnja 2011. godine. Zadatak i svrha ambulante je savjetodavni rad s liječnicima primarne zdravstvene zaštite u vezi pravilne medikacije boli, adekvatne suportivne prehrane i psihološke palijativne pomoći. Od travnja 2013. godine u Domu zdravlja ustrojen je i Koordinacijski centar za palijativnu skrb s posudionicom pomagala. U tijeku su daljnje aktivnosti oko provedbe Strateškog plana razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. - 2016. godine.

Slijedom toga, Domu zdravlja Osijek su dodijeljena sredstva temeljem rješenja Župana od 27. lipnja 2013. godine u iznosu od 50.000,00 kuna.

z) Financiranje zakupnine domovima zdravlja za prostore koje koriste koncesionari

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti potpisano je 346 ugovora o koncesiji za obavljanje javne zdravstvene službe i djelatnosti obiteljske (opće) medicine, dentalne medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, laboratorijske dijagnostike i zdravstvene njege u kući na području Osječko-baranjske županije s početkom od 1. ožujka 2011. godine.

Prema članku 41. stavak 10. istog Zakona utvrđeno je da "Ako prostor za obavljanje djelatnosti koncesionaru daje u zakup dom zdravlja, zakupninu plaća koncedent."

Slijedom toga, kao i Zaključka Župana od 20. lipnja 2011. godine o prihvaćanju ugovora o plaćanju zakupnine za poslovne prostore domova zdravlja čiji je osnivač Osječko-baranjska županija u kojima djelatnost obavljaju koncesionari potpisani su ugovori o plaćanju zakupnine za poslovne prostore domova zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac, Našice i Beli Manastir u kojima djelatnost obavljaju koncesionari. U prostorima domova zdravlja djelatnost je obavljalo ukupno 190 koncesionara. Tijekom 2011., 2012. i 2013. godine zbog smrti, preseljenja u drugi poslovni prostor i prestanka obavljanja djelatnosti taj broj se smanjio na 163 koncesionara.

Potpisano je 5 novih ugovora o koncesiji za obavljanje javne zdravstvene službe i djelatnosti obiteljske (opće) medicine medicine na području Osječko-baranjske županije s početkom od 1. prosinca 2013. godine. U prostorima domova zdravlja djelatnost je počelo obavljati 5 novih koncesionara. Dakle, ukupan broj koncesionara do kraja 2013. godine bio je 168 koncesionara koji djelatnost obavljaju u prostorima domova zdravlja.

Prema ugovorima koje je Župan sklopio s domova zdravlja cijena zakupnine za poslovne prostore domova zdravlja koji se daju u zakup koncesionarima utvrđena je u visini početne cijene mjesečne zakupnine za poslovne prostore u vlasništvu pravnih osoba koje su u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Županije, a u skladu sa Zakonom o zakupu i prodaji poslovnog prostora ("Narodne novine" broj 91/96., 124/97., 174/04. i 38/09.), odnosno sukladno Odluci Skupštine Osječko-baranjske županije o uvjetima i postupku davanja u zakup poslovnog prostora ("Županijski glasnik" broj 2/98. i 1/10.).

Prema članku 8. Odluke o uvjetima i postupku davanja u zakup poslovnog prostora početni iznos mjesečne zakupnine za poslovne prostore pravnih osoba u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Županije utvrđuje se sukladno odgovarajućem općem aktu grada odnosno općine na području na kojem se poslovni prostor nalazi. Ako se početni iznos zakupnine ne može utvrditi prema općem aktu grada ili općine na čijem se području poslovni prostor nalazi, utvrdit će se prema aktu Župana Osječko-baranjske županije, odnosno prema Pravilniku o određivanju elemenata za utvrđivanje početnog iznosa zakupnine za poslovne prostore ("Županijski glasnik" broj 1/00.).

Slijedom toga, domovima zdravlja isplaćeno je za troškove zakupnine ukupno 1.368.815,26 kuna, odnosno:

-	Domu zdravlja Osijek	339.942,78 kuna
-	Domu zdravlja Đakovo	67.974,68 kuna
-	Domu zdravlja Valpovo	193.370,41 kuna
-	Domu zdravlja Donji Miholjac	194.748,06 kuna
-	Domu zdravlja Našice	335.014,42 kuna
-	Domu zdravlja Beli Manastir	237.764,91 kuna.

Ostalo je neutrošeno 31.184,74 kuna.

Dakle, od ukupno planiranih 29.973.156,73 kune za provedbu Programa javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini utrošeno je 28.678.078,18 kuna (95% planiranih sredstava). Ostalo je neutrošeno 1.295.078,55 kuna.

Može se zaključiti da je Program javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu realiziran gotovo u cijelosti. Pojedine stavke ostale su neutrošene uglavnom, jer za to nije bilo zahtjeva, odgovarajućih programa ili su postignute niže cijene u postupcima javne nabave od planiranih.

Izvršenje Programa javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu će se uskladiti sa stvarnim izvršenjem Proračuna tijekom 2014. godine.